

Sygn. akt I UK 388/15

POSTANOWIENIE

Dnia 17 sierpnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania W. W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 17 sierpnia 2016 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 2 czerwca 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 2 czerwca 2015 r. oddalił apelację skarżącego wnioskodawcy W. W. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z 30 czerwca 2014 r., którym oddalono jego odwołanie od decyzji pozwanego z 30 grudnia 2013 r., odmawiającej mu prawa do wcześniejszej emerytury wobec nie uznania zatrudnienia za pracę w szczególnych warunkach. Spór dotyczył pracy z wykazu A, dział III, poz. 23, rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Dział III odnosi się do pracy w hutnictwie i przemyśle metalowym, natomiast praca z poz. 23 to wybijanie, oczyszczanie i wykańczanie odlewów w procesie odlewania staliwa, żeliwa, metali nieżelaznych i rur. Wnioskodawca pracował w Fabryce [...] w K.. Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca pracował jako tokarz, wytaczarz i szlifierz, zajmując się toczeniem detali (głównie z żeliwa,

stali, brązu, mosiądzu i aluminium), które były potrzebne do produkcji maszyn rolniczych. Zatem nie wykonywał pracy na stanowisku z wykazu A, dział III, poz. 23. Ocenę tę potwierdził Sąd Apelacyjny. Wnioskodawca pracował jako tokarz i tokarz-wytaczarz. Żadna z pozycji ujętej w wykazie A nie wyszczególnia takiego stanowiska, ani też stanowiska, które odpowiadałoby faktycznie wykonywanym przez wnioskodawcę czynnościom. Praca wnioskodawcy polegała na toczeniu na tokarce detali (tulej, kół pasowych) z różnych metali(głównie z żeliwa) oraz ich obróbce. Nie była to praca z wykazu A, dział III, poz. 23. Na obsługiwanych przez wnioskodawcę tokarkach - karuzelowej i pociągowej produkcyjnej – wytaczane były koła zębate, pasowe, piasty, bębny hamulcowe i tuleje, czyli gotowe elementy (detale), a nie odlewy. Nie jest dziełem przypadku, że w dziale III, poz. 23, tj. prace polegające na wybijaniu, oczyszczaniu i wykańczaniu odlewów, zamieszczone zostały w tytule „odlewanie staliwa, żeliwa, metali nieżelaznych i rur”. Takie prace wykonywane są w ramach procesów związanych z odlewaniem wyrobów. Zaś wnioskodawca zajmował się toczeniem na tokarce gotowych już elementów. Potwierdza to także fakt, że sporne zatrudnienie wnioskodawcy wykonywał na wydziale narzędziowni i jak sam przyznał nigdy nie pracował na odlewaniu stali, żeliwa.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na podstawę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. ze względu na potrzebę wykładni przepisu wykazu A, dział III, poz 23 do rozporządzenia. Jego treść wywołuje poważne wątpliwości, a mianowicie:

a) Czy przez wykańczanie odlewów należy rozumieć proces technologiczny, którego rezultatem jest gotowy detal powstały z odlewu, czy też efektem przeprowadzenia tego procesu jest dopiero odlew, który później poddawany jest dalszej obróbce?

b) Czy do pracy w warunkach szczególnych zalicza się pracę przy wykańczaniu odlewów wyłącznie na wydziale odlewni, czy również na innych wydziałach w hutnictwie?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje;

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przysądu z następujących względów:

1. Odwołuje się do podstawy przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Nie wskazuje jednak rozbieżności w orzecznictwie sądów na tle wykładni przepisu z wykazu A, dział III, poz. 23 do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r.

2. Sąd powszechny ustalił określony stan faktyczny, który wiąże w ocenie podstawy przysądu (art. 398¹³ § 2 k.p.c. ma odpowiednie zastosowanie również na etapie przysądu). Chodzi o to, że Sąd Apelacyjny stwierdził, iż przepis z wykazu A, dział III, poz. 23 nie ma zastosowania, gdyż wnioskodawca wykonywał inną pracę w fabryce maszyn niż wykańczanie odlewów i nie pracował na odlewni.

3. Odwołanie się do podstawy przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. powinno mieć związek z ustalonym w sprawie stanem faktycznym. W przeciwnym razie może być prowadzona wykładnia, choć nie będzie miała zastosowania w sprawie. W takiej sytuacji druga podstawa przysądu musi mieć określony łącznik faktyczny ze sprawą. Z wyroku objętego skargą wynika, że praca skarżącego nie należy do prac z wykazu A, dział III, poz. 23.

4. Zgłoszona potrzeba wykładni wskazanego przepisu nie wykracza poza zwykłą wykładnię prawa. Podstawę przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. warunkuje nie zwykła lecz kwalifikowana potrzeba wykładni przepisu wynikająca z poważnych wątpliwości.

5. Z przepisu wykazu A, dział III, poz. 23 jasno wynika, że rezultatem odlewania nie ma być detal do konkretnej maszyny tylko sam odlew. Znacznie ma wykonanie odlewu jako zakończenie zamkniętego całościowo procesu odlewania staliwa, żeliwa, metali nieżelaznych i rur. Czyli po odlaniu następuje wybijanie, oczyszczanie i wykańczanie odlewu. Ostatni etap to wykańczanie odlewu i wówczas mogą być stosowane dostępne narzędzia. Rezultatem tego procesu nie jest więc powstanie konkretnego detalu według indywidualnej potrzeby przedsiębiorstwa – fabryki maszyn (czyli np. koła zębatego, tulei), gdyż taki powstaje dopiero po obróbce na tokarkach i frezarkach. Zasadnie zwróciły na to uwagę Sądy w tej sprawie. W przeciwnym razie doszłoby do niezasadnie szerokiej wykładni wykańczania odlewów i rozciągnięcia uprawnienia do wcześniejszej emerytury na tokarzy i frezerów, którzy nie pracowali stale i w pełnym wymiarze

przy odlewaniu metali i wykańczaniu odlewów a tylko z odlewów wykonywali detale w zatrudniających ich przedsiębiorstwach. W sprawie ustalono, iż wnioskodawca pracował na wydziale narzędziowni i nie pracował na odlewni staliwa, żeliwa.

6. Innymi słowy pod pojęciem wykańczania odlewów w rozumieniu wykazu A, dział III, poz. 23 nie mieści się precyzyjna obróbka odlewu tokarką lub frezarką, dokonywana w celu uzyskania określonego (indywidualnego) detalu, wykonywanego przez tokarza zatrudnionego w fabryce maszyn. Przemawia za tym już tylko semantyczne znaczenie słów i funkcjonalne ujęcie czynności w zamkniętym procesie odlewania i uzyskiwania odlewów. Wykańczanie to dokańczanie, czyli finalizowanie określonego produktu, w tym przypadku odlewu.

7. Ocena wykładni i zastosowania prawa materialnego w konkretnej sprawie, to domena podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., do której wniosek nie odwołuje się.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 3 k.p.c.).